

מראי מקומות - פסחים

צב:

הרמב"ם, במי שבעלות השחר היה בתוך ט"ו מיל, ושהה שם שעה או שתיים, ובשעה שקודם חצות היה במקום שאינו יכול להכנס בחצות, מה דינו. ונטה לומר שיהא פטור מלעשות הפסח, ועיי"ש מה שהקשה על פי זה.

ג. או בדרך רחוקה

דעת הצ"ח (לעיל ג: בתוד"ה מאליה), שלא מצינו שיש חיוב למי שהוא בדרך רחוקה, לעלות ולהתקרב קודם זמן הפסח. והמנחת חינוך (מצוה ה אות י"ג) תמה על זה, שודאי מצות עשה על כל ישראל לעשות הפסח ככל מצות עשה שבתורה, ומחוייב הוא לילך מקצה הארץ לקרב עצמו כדי לקיים המצות עשה, אך אם עבר ונמצא בדרך רחוקה, יש דינים שציותה התורה, אבל ודאי מחוייב לקרב עצמו ולקיים מצות עשה, ועיי"ש.

ד. שגג או נאנס ולא עשה את הראשון וכו'

שאלו פטורין מהכרת ואלו חייבין בהכרת בגמרא הובא שנחלקו התנאים באיזה אופן חייב כרת, ויעויין בלקוטי הלכות כאן (בזבח תודה), שהאריך לבאר לפי שיטת הראשונים כפי איזה תנא אזלא מתניתין, ע"ש.

א. שבודקין לעושי פסח ואין בודקין לאוכלי תרומה הקשה המהרש"א (בע"א בתוס' ד"ה גבי פסח), מנין שמה שהקילו לענין בית הפרס הוא משום שלא העמידו דבריהם במקום כרת, שמא הטעם הוא משום שהיא מצוה עוברת, משא"כ אוכלי תרומה, שיכולים להקיף ולהמתין יום או יומיים, עד שיגיע לתרומה ולאוכלה, וכתב שיש ליישב.

מי שהיה

ב. או בדרך רחוקה

פירש רש"י (כאן ולהלן צג:), שאינו יכול להיכנס כל שעת שחיטה. דהיינו, דבתחילת זמן השחיטה היה במקום שלא יכול להכנס כל זמן השחיטה. אבל הרמב"ם (ק"פ פ"ה ה"ט) פירש ששיעור ט"ו מיל האמור להלן, היינו מתחילת היום. וביאר החזון איש (או"ח קכ"ד לצג:), שדעת הרמב"ם שדין דרך רחוקה הוא כל שאינו יכול ליכנס בתחילת הזמן, ותלוי במקום שהיה בזמן עלות השחר. ולדבריו נמצא, שאפילו אם בא לירושלים אחר חצות, אינו חייב להביא פסחו. אולם כתב לדון לדעת